

RESTAURATIE HET WITTE DORP/DE KIEFHOEK

—

J.J.P. OUD, ROTTERDAM 1987/1990

—

De voorliefde van het bestuur voor de architectuur van De Stijl en het functionalisme komt dit jaar tot uiting in de steun die wordt verleend aan een publicatie die het Witte Dorp van J.J.P. Oud moet documenteren, dat op de nominatie staat om te worden gesloopt.

Tot de jaren twintig van de twintigste eeuw lag er tussen Rotterdam en Schiedam een polder. Het eerste stukje werd in 1922 bebouwd. De beroemde architect J.J.P. Oud, die zichzelf bewezen had in zijn werk voor de wijk Spangen, ontwierp een soort nooddorp, bedoeld om achterstandsgezinnen een gezonde leefomgeving te bieden. Een vergelijkbaar project was de Kiefhoek op Rotterdam-Zuid. In een symmetrisch stratenplan kwamen kleine, witte arbeiderswoninkjes. Het geheel kreeg al snel de naam het Witte Dorp. Tien jaar later werd het resterende weiland tussen Rotterdam en Schiedam volgebouwd met de wijk Oud Mathe- nesse.

Het Witte Dorp was bedoeld als een tijdelijke voorziening, maar de wijk bleef staan. Toen de gemeente rond 1985 aankondigde dat de inmiddels sterk verouderde huisjes alsnog gesloopt zouden worden, ontstond er een storm van protest. De bewoners hechtten sterk aan het aparte, dorpse karakter van de wijk. Aangezien de woningen al omstreeks de oorlogsjaren hun uiterste houdbaarheidsdatum gepasseerd waren, was de sloop uiteindelijk niet meer tegen te houden. Wel werd er grotendeels tegemoet gekomen aan de protesten door het stratenplan intact te laten en wederom kleine, betaalbare, witte huisjes neer te zetten. Als eerbetoon aan architect Oud plaatste men in 1989 een fraaie replica van de directiekeet, à la De Stijl. De originele keet was in de hongerwinter gesloopt om dienst te doen als brandhout.

In september 1990 ondersteund Sikkens Foundation eveneens de restauratie van de Kiefhoek van J.J.P. Oud. De oorspronkelijke huizen zijn allemaal doorgebroken om te kunnen voldoen aan moderne de eisen van hygiëne en comfort. Eén woning wordt echter in oorspronkelijke staat terug gebracht. De inrichting van deze 'museumwoning' wordt gefinancierd door de Sikkens Foundation. Er verschijnt tevens een publicatie.